

Dansk økonomi: Vækst på over 2 procent - for fjerde år i træk

BNP undervurderer tempoet på opsvinget – privat sektor bræger afsted

Fra flere sider lyder det, at dansk økonomi er på vej mod en økonomisk vækst på over 2 procent i 2017 – for første gang siden finanskrisen.

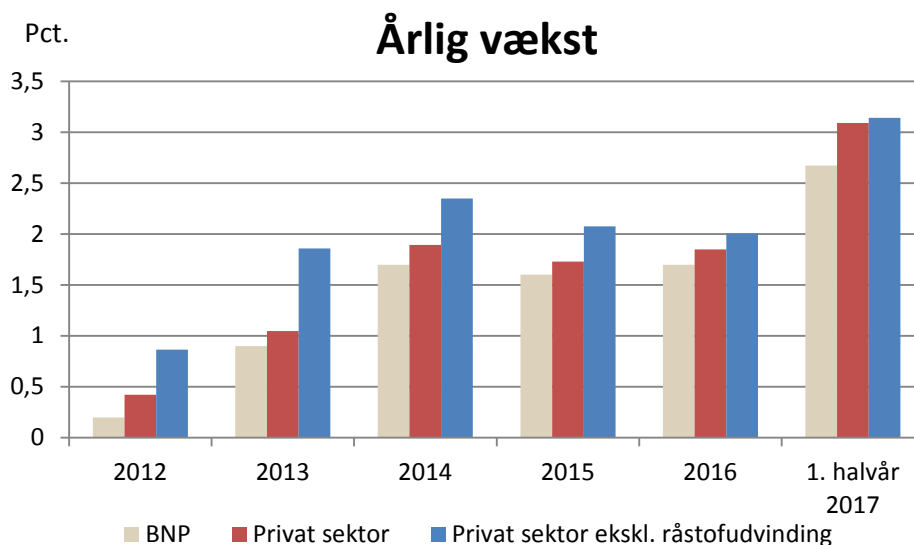
De seneste år har udviklingen i BNP dog undervurderet hvor stærkt det egentlig går i den private sektor på fastlandet. Ser man nemlig på udviklingen i den private sektor fraregnet udvindingen af olie og gas i Nordsøen er der kurs mod fjerde år i træk med vækst på over 2 procent.

Siden 2005 har der været et fald i råstofudvindingen. Råstofudvinding er helt overvejende bestemt af udvindingen af olie og gas i Nordsøen og afspejler ikke i væsentligt omfang konjunkturerne. Råstofudvinding påvirker BNP relativt meget, men udgør en mindre del af beskæftigelsen. Modstykket er et højt produktivitetsniveau. Faldet i udvindingen af olie og gas i Nordsøen har medvirket til at trække betydeligt ned i BNP de seneste år.

Væksten i det offentlige forbrug har de seneste år været afdæmpet. Det gælder dermed også for produktionen i den offentlige sektor. Da der ikke er et frit marked, hvor de offentlige serviceydelser handles, opgøres den offentlige produktion i høj grad på baggrund af forbruget. Udviklingen i det offentlige forbrug har været et politisk valg og afspejler heller ikke den egentlige økonomiske udvikling. De sidste seks år er det offentlige forbrug i gennemsnit vokset med 0,4 procent, mens væksten var 1,6 procent fra 1980 til 2010.

De to forhold gør, at det vækstmæssigt er gået markant bedre den sidste håndfuld år end det indtryk man umiddelbart får af at se på BNP-tallene. For eksempel var væksten i den private sektor ekskl. råstofudvinding i gennemsnit 2,1 procent i årene 2013 til 2016, mens væksten i BNP var 1,5 procent.

Figur 1: Årlig vækst i Danmark

Anm.: Der er tale om realvækst, hvor der er taget højde for inflation. For privat sektor benyttes bruttoværditilvækst (BVT).

Denne analyse er udarbejdet af:
Anders Høyer
Cheføkonom
tlf. +45 26 87 92 82
ah@sparkron.dk

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Den pænere vækst i den private sektor ekskl. råstofudvinding – som beskæftiger 99,8 pct. af de privatansatte – er en væsentlig forklaring på, at beskæftigelsen er steget med 150.000 personer i den private sektor siden starten af 2013, hvor beskæftigelsen begyndte at stige.

Faktisk er det meget tæt på femte år i træk med en vækst på over 2 procent i den private sektor ekskl. råstofudvinding, men desværre blev væksten i 2013 "blot" 1,9 procent. I første halvår har væksten faktisk været over 3 procent i den private sektor på fastlandet. Så nu er vi egentlig på vej mod det første år siden krisen med en vækst over 3 procent frem for de 2 procent.

De seneste 1½-2 år har råstofudvinding dog trukket væsentligt mindre ned i væksten end de forudgående år.

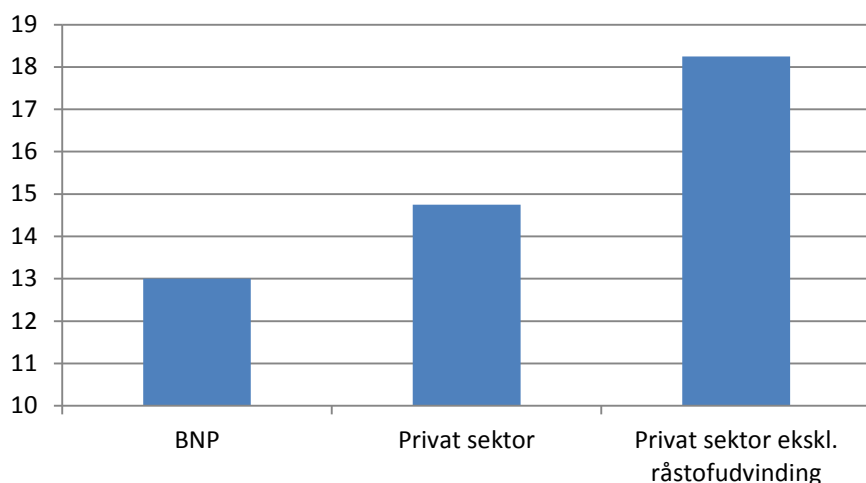
Forskellen mellem væksten i BNP og i værdiskabelsen i den private sektor på fastlandet har de seneste år været væsentlig større end den historiske. De sidste seks år har der i gennemsnit været en forskel i væksten på 0,7 procent point. I perioden 1980 til 2004 var forskellen blot 0,2 procent point. Fra 2005 begynder råstofudvinding at trække ned i væksten i BNP.

Markant bedre billede siden finanskrisen

Ser man på væksten siden 2009, hvor dansk økonomi var slået længst tilbage på grund af finanskrisen, har der været en markant forskel i udviklingen i BNP og så i den private sektor fraregnet råstofudvinding. Hvor BNP i 2. kvartal 2017 lå 13 procent højere end bunden i 2009, er produktionen i den private sektor ekskl. råstofudvinding steget med 18,3 procent.

Så når man kigger på hvordan det er gået med dansk økonomi efter krisen skal man tage højde for, at der simpelthen bliver pumpet mindre olie og gas op fra Nordsøen og at det har trukket ned i BNP-væksten. Det gælder for eksempel, hvis man vil vurdere hvilken effekt krisen har haft på BNP eller hvordan det er gået i Dansk økonomi sammenlignet med andre økonomier siden finanskrisen.

Figur 2: Vækst siden 2009

Anm.: Se figur 1.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger